

akzucht en

oorders.
dit procedé
f heen een
ringen een
westie uit-
den Zoon
en, en wor-
gen aange-
hen wordt
indigen ge-
od hun ge-
a boterham
een of an-
minder
e, die toch
en, die dus
wel „geen
eronder-
het tegen-
intusschen
g voor het
een „mor-
„morgen”

rin, de ge-
plichten en
bloed ver-
dalkalm ont-
degenen en
zijn. Paulus
tegen deze
verworvene
„Galater-
ten dan ook
g uitpluist
ra, Hagar
, doch die
luist op het
igheid
uitzinnige
dat Luther
man, die
t weigerde
n, en door
Juist over
misschien

de duivel
stichtelijk
de methode
he gras en
skullen ca-
lenderende
of n kull.
spraak van
Hervormde
(‘t is een
Standaard-
brieschend.
schen hun
za, hooren
t de arme
is, en dat
n van het
(De Cock,
natuurlijk
zonen aan
n diezelfde
dooren: hoe
ie zieke
men mens-
ip van de
it van zijn
a, die aan
emd geval
a het ziek-
et dappere
ls dat zij
dualistisch-
wat nog
ringen, dat
iekbed van
oogenblik
eld naast
haar kin-
Gods, door
eder” ziek,
in, dat de
nd te wor-
n het ziek-
zote kluis-
eke „mo-
edienen als
gezondheid.
e.
laag, over
id”. Als ze
te leggen,
a hun mee-
zou er heel
onden zijn.
en Calvijn
synodocra-
d, en noe-

men dit, net als die hierboven bedoelde menschen, geestelijke krachtsprestatie. Ze pakken dan ook juist de vrijmaking aan en zeggen: wat je ook leeren wilt, nou ja, maar, maak je niet vrij. Dat betekent: loop niet van het ziekbed weg. Dat betekent dus in werkelijkheid: weiger gezond te blijven of te worden. Laat je ziekte ziekte blijven. Sta niet op uit de dooden; dan zal Christus over je „moeder” lichten! Ik noem dat exegetischen zwendel. Beeldspraakswendel. Woordswendel. Camouflagezwendel.

En als zij, die er zich aan misgaan, dan ook herhaaldelijk misbruik maken van het feit, dat vele menschen de belijdenis over ware en valsche kerk niet meer konden lezen, teneinde uit hun verwarring munt te slaan voor het succesvol met zulke beeldspraak nu opereeren, dan is het wel heelmaal mis met de volksgezondheid.

Want, hoe het ook afloopt met de discussie, het is nu toch altijd mis.

Vordert ge van een kerk geestelijke, Geestelijke, kerkgezondheid, dan heet het: maar man, die is een praedicaat van de onzichtbare kerk: wij zijn hier niet meer dan een instituut.

En, verwijt ge aan de leden van dat instituut een ernstige zonde, dan zeggen ze: pardon, het is maar ziekte; en voorts, niet wij zijn ziek, maar onze moeder. Van de „zonen” maken ze een andere grootheid dan van „de moeder”. Ergo, ze fantaseeren een onzichtbare zieke moeder.

Men fantaseert zich een onzichtbare grootheid (a) om die te laten gelden als ideaalbeeld (dan hoeft men zelf zich niet te schamen), en b) om haar te laten gelden als zondebok (dan hoeft men zelf zich alweer niet te schamen).

De „zichtbare” (concrete) kerk onttrekt zich op die manier altijd aan de critiek, zoowel de voorbeeldstellende als de aanklacht indienende. K. S.

„Alle wegen leiden naar Maria”

Eén onzer lezers schrijft ons:

„Bij lezing van „Het Schild”, Jaargang XXVII, no. 12, Juni 1950, in het artikel: „Jezus” antwoord aan Maria op de brulloft te Kana: Joh. 2:4” frappeerde mij, hoe geweldig spitsvondig een R.K. theoloog het resultaat van zijn exegese weet te buigen in de richting van zijn vooronderstellingen. De schrijver (Dr J. A. E. van Dodewaard) gaat na de betekenissen van de woorden: „Wat is er aan mij en aan u, Vrouw”. Instemmend haalt hij dan Joba aan: „Door hier en in Joh. 19:26 zijn Moeder „Vrouw” te noemen maakte Jezus opzettelijk abstractie van zijn hoedanigheid van zoon, om de een of andere reden, welke aan Hem bekend was”.

Vervolgens gaat hij na de woorden: „Mijn uur is nog niet gekomen”. En constateert: „Het „uur” van Jezus is het uur van zijn dood”.

Dan komt de clou: „Wanneer wij nu deze gegevens combineren en daarbij rekening houden met Jezus’ gewone manier van spreken, waarop wij in ‘t voorgaande artikel wisten, dan krijgen Jezus’ woorden de volgende betekenis: Op ‘t ogenblik is het nog niet zo ver, Maria, want mijn uur is nog niet gekomen. Hierin ligt echter opgesloten, dat — als dat uur wel gekomen zal zijn — en wel tussen hem beiden een gemeenschap zal zijn. Jezus insinueert hier dus Maria’s medewerking aan de verlossing op Calvarij. Dan zullen Jezus en Maria — Maria dank zij de vooruitwerkende kracht der verlossingsgenade — samen werken, hier in Kana echter nog niet”.

Dit frappeerde mij zo, dat ik het ook graag als curiosum onder uw aandacht wilde brengen”.

Tot zoover onze lezer. Hij heeft gelijk: ‘t is een frappant staaltje van ondersteuning der leer van Maria als mede-verlossende. K. S.

Polemiek Amerika

Van Rev. Ophoff uit Grand Rapids ontving ik twee lange artikelen met een reeks van vragen en nog eens vragen over verband en doop en zoo meer. Met verzoek, die artikelen op te nemen en de vragen te beantwoorden.

Ik heb er eens over nagedacht. Maar ik kan er niet aan beginnen. Ik geloof ook niet ertoe verplicht te zijn, ook niet vanwege de vriendschap. Wij hebben in Nederland tegenwoordig zoo onze eigen kwestie-tjes, die behandeling vragen. Ze hebben ons eerst gebonden aan formules. Toen zijn ze gaan zeuren over beschouwingen achter de formules. En vandaag zetten ze heel boemen op over de beroemde kwestie of je van Godsweg verplicht bent, een kat in den zak te koop voor de kerk.

En nu kan ik niet laat ons zeggen: 20 nummers vol schrijven over kwesties, die al lang behandeld zijn. Want al de vragen, die Rev. Ophoff stelt, zijn door mij uitvoerig besproken. Ook waar hij bij was in Grand Rapids. Hij had daarna nog één vraag. Ik zei — ‘t was na de conferentie: stuur die maar op. Het gebeurde nooit. En nu krijg ik ineens een legio andere, en al lang beantwoorde vragen.

Eén opmerking. Rev. Ophoff stelt mij de vraag: leeren de vrijgemaakte kerken niet dit en dat? En dan volgen enkele door hem geredigeerde formules.

Mijn antwoord is: neen! Onze kerken leeren niets anders dan wat in de belijdenis staat.

Overigens: indien er nog vragen zijn, dan zouden we, stel dat Rev. Hoeksema eens naar Nederland zou kunnen komen, ze nog eens weer grondig kunnen „doornemen”. We hebben met de predikanten Kok en De Jong gesproken; en die hebben alleen maar goede dingen van Rev. Hoeksema en hun kerken gezegd. Het zou prettig zijn, als Rev. Hoeksema ook eens kon komen. Tot mijn blijdschap lees ik, dat hij weer geregeerd kan arbeiden. Is een

rustig gesprek niet beter dan honderd artikelen? Wij men schrijven — ook goed. Ik denk er in dit geval anders over: wij hebben officieel dezelfde belijdenis over en weer en staan dus anders tegenover elkaar dan b.v. het geval is tusschen de synodocraten en ons. Want die hebben een vierde formulier van eenigheid plus een valsche kerkrecht. Daar moet dus geschreven worden. Hier (in de relatie tot de Prot. Ref. Churches) mag dat wel, maar heeft het niet. K. S.

Het sprokkelvrouwtje

Onlangs werd mij een vraag gesteld, die ook onze lezers wel zal interesseeren. De vraag luidde: hebben we een of ander bewijs, dat de kerk metterdaad de bijbelboeken heeft erkend, en op de juiste wijze gebundeld? Het laat zich „in het afgetrokken” toch wel denken, dat sommige boeken als geïnspireerd door de kerk zijn aanvaard bij vergissing; en dat andere, die wel geïnspireerd zijn, niet door haar zijn aangenomen? De kerk is toch niet onfeilbaar? Laat het zich niet denken, dat misschien nog eens een of andere brief van Paulus gevonden wordt, die dan alsnog zou op te nemen zijn in den canon?

Op die vraag heb ik toen een verhaaltje verteld. Misschien is ‘t al eens eerder in de krant geweest van mijn hand; dat moet me dan maar vergeven worden: ik weet het niet meer.

Het verhaaltje was van Multatuli. Een meneer zat eens op een barren winterdag op een bankje in een plantsoen. Hij zag op een afstand een arm vrouwtje bezig met het sprokkelen van hout; ze zocht wat warmte tegen den avond en een vuurtje om het potje te koken. De meneer dacht: arme stumper, — ik zal je wat helpen. Maar zonder je te kwetsen. Hij gooide een geldstuk op den weg, daar, waar hij verwachtte, dat het vrouwtje langs zou komen. Dan zou ze — zoo rekende hij — dat geldstuk vinden en, zonder het gevoel te krijgen, dat ze als bedelares behandeld was, voor enkele dagen achtereen genoeg hebben.

Ongelukkigergewijs ging het vrouwtje een anderen kant uit, dan de meneer verwacht had. Hij begreep: zóó vindt ze mijn geldstuk niet. En om haar toch te laten vinden wat hij haar had toegedacht, riep hij: zeg vrouwtje, ligt daar geen geldstuk?

Het vrouwtje keek op.

En zei: nou, als jij dat docht, dan had je ‘t zelf wel opgeraapt.

En liep door.

En ging naar huis zonder geld.

Kijk, die meneer wou wat geven. Maar hij kon niet maken, dat de gave werd herkend en aanvaard door de geadresseerde. Hij kon een zieltje, dat alleen egoïsten kende, niet overtuigen, dat er ook anderen waren.

En, zoo luidde toen het antwoord op de gestelde vraag: wat die man niet kon, dat kan God wel. Hij kan maken, dat de gave terecht komt bij dengene voor wien ze bestemd is. Hij kan tusschen de toegedachte gave en het uitverkoren adres verbinding scheppen. Als de Bijbel zijn gave is, voor ons noodzakelijk om te leven, en als we dat gelooven, dan is het ook een volgende geloofstap, te aanvaarden, dat Hij dan ook wel gezorgd zal hebben, dat wij — menschen — zijn gave hebben gevonden en meegenomen. Die meneer slaagde niet in het leggen van verband tusschen de toegedachte gave en het uitverkoren adres. God slaagt daar altijd in.

Geen bewijs? Welneen — alleen maar geloóf. K. S.

Inzage van ministerieele stukken

Dr J. Hoek geeft in antwoord op ons artikeltje van eenige weken geleden enkele opmerkingen in zijn Kbl.

Hij bevestigt wat wij constateerden.

Niet alleen maakt hij thans in zijn kerkblad publiek, wat de minister van justitie in een onzerzijds nog niet gepubliceerden brief schreef, maar tevens bevestigt hij dat mr J. Donner, die geen minister van justitie is, van deze correspondentie inzage nam. Tevens, dat dr Donner daarover rapporteerde aan zijn synode. Dat de minister hem dat toestond, mits vertrouwelijk.

Nu weet ieder, dat de synodocratische deputaten zelt gevoeld en gezegd hebben, dat een en ander ‘n beetje précaire situatie schiep. Zij zeiden dan ook: de minister heeft ons gemachtigd, dit aan de synode vertrouwelijk te melden. Thans vertelt dr Hoek, dat het rapport der deputaten al publiek gemaakt is. En dat hij deed zooals wij zeiden. Met andere woorden: de feiten zijn zooals ik ze weergaf. Een synodocratisch deputaat, eertijds minister, maar nu niet meer, en van nabij bekend met of verwant aan de onderteekenaars der brieven van 1944, vraagt en verkrijgt inzage van wat tusschen den huidige minister en onze kerken nog in bespreking is. En een advocaat van de synodocratische groep maakt dan daar weer gebruik van om bij de rechtbank zijn voordeel daarmee te doen. En straks weet iedereen het. Dat mr Donner

den minister erover aansprak liet ik als mogelijkheid open; het verandert aan de zaak zelf niets.

Tenslotte: dr Hoek stoot zich aan den naam „synodocratie”. Maar het is al eettelijke malen gezegd: die naam typeert het kerkrechtelijk standpunt, waarop dr Hoek’s kerkgemooten staan sedert hun kerkorde-scheiding van ‘44. Hij meent, dat het onbeleefd is, iemand anders te noemen dan deze zelf wil. Ik geloof niet, dat dit juist gezien is. Maar als hij er zoo over denkt, waarom noemt hij ons dan niet gelijk wij willen? Ni. De Geref. Kerken in Nederland? K. S.

POLITIEK EN SOCIAAL LEVEN

Voorstel tot vorming van een Geref. sociaal en economisch verband

Op Donderdag 25 Mei j.l. kwamen ondergeteekenden te Utrecht bijeen om met elkander te spreken over hun roeping als Gereformeerde Christenen in sociaal en economisch opzicht.

Bij dit overleg bleek het hun gemeenschappelijke overtuiging te zijn, dat het noodzakelijk geacht moet worden te komen tot zodanige verbanden, indien mogelijk plaatselijk, provinciaal en ook landelijk, waarin zij, die als Gereformeerde belijders zich stellen op den grondslag van Gods Woord en de drie Formulieren van Eenigheid, zonder de leeruitspraken van de Generale Synode der Geref. Kerken van Utrecht in 1942 en de aanvullingen en wijzigingen dezer leeruitspraken in volgende jaren, elkander regelmatig ontmoeten ter bestudeering en bespreking van de vragen, die zich in sociaal en economisch opzicht in onzen tijd voordoen, teneinde in onderworpenheid aan de Heilige Schrift en in trouw aan de genoemde, kerkelijke belijdenisschriften, op deze vragen het antwoord te zoeken.

Ondergeteekenden bleken tevens met elkander hierin overeen te stemmen, dat in dit gedachte overleg allen moeten worden betrokken, die als Gereformeerde belijders den genoemden grondslag onvoorwaardelijk aanvaardende, zich van God een plaats in ambacht, industrie of handel zagen toegewezen en dan nader bepaald, zoowel zij, die daarbij een ondergeschikte, als zij, die een leiding gevende positie innemen, zoowel werknemers als werkgevers.

Nadrukkelijk stellen zij vast, dat daarbij door hen niet gedacht wordt aan de vorming van een organisatie met doelstelling en werkwijze als b.v. het C.N.V. en het Verbond van Christelijke werkgevers in Nederland, noch naast, noch tegenover deze organisaties.

Hoewel aangenomen mag worden, dat bij studie en bespreking ook het optreden van deze en andere, soortgelijke organisaties aan de orde zal kunnen komen, is in het Verband, dat ondergeteekenden zich voorstellen, zoowel plaats voor hem en haar, die lid zijn van het C.N.V. of van het Verbond van Christelijke Werkgevers, als voor hen, die dit niet zijn. De omstandigheid, dat de genoemde organisaties op grond van hun anderen grondslag een overleg, als door ondergeteekenden gedacht, noch kunnen organiseren, noch daaraan leiding kunnen geven, gaf hun te meer vrijmoedigheid, overeenkomstig de roeping de sociale en economische vraagstukken in het licht van Schrift en Belijdenis te bezien, de instelling van zulk een Gereformeerd Sociaal en Economisch Verband in overweging te nemen.

Allen, die met dit plan sympathiseeren en bereid zijn aan de verwerkelijking daarvan actief mede te werken; worden verzocht, hun betuiging van instemming schriftelijk, met duidelijke vermelding van naam en adres, in te zenden aan den laatst ondergeteekende.

J. A. MULDER, Baarn,
Jac. G. v. OORD, Utrecht,
M. A. PON, Amersfoort,
J. SCHEP, Amersfoort,
A. SMILDE, Heerenveen,
P. GROEN, Rotterdam,
Gr. Florisstr. 118b.

Naschrift: Dit Persbericht is aangeboden aan Het Dagblad Trouw, De Rotterdammer en gelieerde bladen, Het Geref. Gezinsblad, De Reformatie en de Nw. Gron. Prov. Courant, terwijl andere dag- en weekbladen vriendelijk worden verzocht het over te nemen.

POP. WETENSCH. SCHETSEN

De volkomenheid der sacramenten (II)

De vraag is nu: hoe hebben de Gereformeerden en dan wel speciaal de Gereformeerde Kerken over deze kwestie geoordeeld? Hoe hebben deze dus het sacrament in zijn k o m e n t o t en g e g e v e n w o r d e n a a n a l l e n, die het naar de aanwijzing van den Heere zelf ontvangen, gezien, gekend, geloofd, beleeden?

We willen eerst luisteren naar Calvijn.

Zijn antwoord is zeer duidelijk en ondubbelzinnig.

In zijn commentaar op Gen. 25:23 schrijft hij: „Derhalve heeft God het geheele zaad van Jacob, zonder uitzondering uitverkoren, zooals de Schrift op vele plaatsen getuigt, omdat Hij allen gelijkelyk met de zelfde getuigenissen van zijn genade verwaardigd heeft, na-

melyk met het woord en de sacramenten”.

Men ziet: naar Calvijn’s opvattingen werden de Israëlieten „gelijkelyk” met de sacramenten verwaardigd. Ze ontvingen die allen gelijkelyk. Dat wil zeggen: met denzelfden inhoud en kracht.

Was dit reeds zoo t.o.v. de sacramenten van de oude bedeeeling, met die van de nieuwe is het precies zoo gesteld.

„We moeten derhalve vasthouden” — aldus Calvijn op Ez. 20:20 — dat er een wederzijdsche verhouding is tusschen het geloof en de sacramenten, en dat dus de sacramenten hun uitwerking bekomen uit het geloof”.

Dit is een bekende stelling. Men kan uit de sacramenten niet meer halen dan men er met „het vat des geloofs” uit scheppen kan. Maar nu is de groote vraag: